

Rahvusvahelise sanktsiooni seaduse muutmise seadus

§ 1. Rahvusvahelise sanktsiooni seaduse muutmine

Rahvusvahelise sanktsiooni seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 2 lõiget 2 täiendatakse pärast sõnu „reguleerimata küsimustes“ lauseosaga „, sealhulgas riskihinnangu, protseduurireeglite ja sisekontrollieeskirja koostamisel ja kohaldamisel ning hoolsusmeetmete kohaldamisel,“;
- 2) paragrahvi 8 täiendatakse pärast sõna „rakendatakse“ sõnadega „resolutsioonis kehtestatud tingimustel“;
- 3) seadust täiendatakse §-ga 8¹ järgmises sõnastuses:

„§ 8¹. Ettepaneku tegemine füüsilise või juriidilise isiku määramiseks rahvusvahelise sanktsiooni subjektiks

(1) Valdkonna eest vastutav minister esitab vajaduse korral Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu resolutsiooni alusel moodustatud komiteele või Euroopa Liidu Nõukogule ettepaneku määrata resolutsioonis või Euroopa Liidu Nõukogu otsuses nimetatud tingimustele vastav füüsiline või juriidiline isik, üksus või asutus rahvusvahelise sanktsiooni subjektiks.

(2) Enne ettepaneku esitamist konsulteerib valdkonna eest vastutav minister julgeolekuasutustega ning teiste asjaomaste ametite, komisjonide ja valitsusasutustega.“;

- 4) 3. peatüki pealkirja täiendatakse pärast sõna „rakendamise“ sõnadega „ja kohaldamise“;
- 5) paragrahvi 18 tekst loetakse lõikeks 1 ja sealt jäetakse välja lauseosa „4) teavitab taotluse või teate esitajat viivitamata kontrolli tulemustest.“;
- 6) paragrahvi 18 täiendatakse lõigetega 2–4 järgmises sõnastuses:

„(2) Rahapesu Andmebüroo võib põhjendatud juhtudel pikendada käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaega, kui see on vajalik käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kontrolli tegemiseks või kui lisatähtaja vajadus tuleneb kolmandast isikust. Rahapesu Andmebüroo esitab tähtaja pikendamise kohta selgituse taotluse või teate esitanud isikule kaks tööpäeva enne käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaja saabumist.

(3) Rahapesu Andmebüroo teavitab taotluse või teate esitajat viivitamata käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kontrolli tulemustest kahe tööpäeva jooksul.

(4) Kui Rahapesu Andmebüroo kinnitab, et tegemist on finantssanktsiooni subjektiga või finantssanktsiooni rikkuva tehingu või toiminguga või finantssanktsiooni on kohaldatud õiguspäraselt, teavitab ta kirjalikult kahe tööpäeva jooksul finantssanktsiooni subjekti või puudutatud isikut tema suhtes võetud meetmete:

- 1) täpsest ulatusest ja sisust;
- 2) õiguslikust alusest;
- 3) alguskuupäevast;
- 4) vaidlustamise korrast;
- 5) erandite tegemise alustest ja korrast.“;

7) paragrahvi 20 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „§-des 21, 22 ja 23“ tekstiosaga „§-des 21–23“;

8) paragrahvi 20 lõiget 3 täiendatakse pärast sõnu „vastutava isiku“ tekstiosaga „, kes vastab rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse § 17 lõikes 5 sätestatud nõuetele,“;

9) paragrahvi 21 täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

„(1¹) Finantssanktsiooni subjekti tuvastamiseks ja finantssanktsiooni kohaldamiseks kohaldab erikohustustega isik ärisuhte loomisel rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse § 20 lõike 1 punktides 1–4 sätestatud hoolsusmeetmeid ning teeb ärisuhte käigus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse § 20 lõike 1 punktis 6 nimetatud ärisuhte seiret, arvestades enda tegevusele ja rahvusvahelisele sanktsioonile omaste riskidega.

(1²) Erikohustustega isik uuendab finantssanktsiooni jõustumisel, muutmisel või lõppemisel viivitamatult tema poolt kasutatavaid rahvusvahelise sanktsiooni subjektide nimekirju.“;

10) paragrahvi 22 tekst loetakse lõikeks 1 ning see muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Erikohustustega isik kogub ja säilitab käesoleva seaduse § 21 nõuete täitmisel kogutud andmeid viie aasta jooksul ärisuhte lõppemisest.“;

11) paragrahvi 22 täiendatakse lõigetega 2 ja 3 järgmises sõnastuses:

„(2) Säilitatavad andmed peavad võimaldama ammendavalt ja viivitamata vastata Rahapesu Andmebüroo või kooskõlas õigusaktidega teiste järelevalveasutuste, uurimisasutuste või kohtu päringutele, muu hulgas selle kohta, kas erikohustustega isikul on või on olnud eelmise viie aasta jooksul ärisuhte päringus nimetatud isikuga ning milline on või oli selle suhte olemus, või kas on osutatud teenust päringus nimetatud isikule. Pädeva järelevalveasutuse nõudel säilitab erikohustustega isik lisaandmeid kauem kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 märgitud, et täita käesolevas lõikes nimetatud kohustust.

(3) Erikohustustega isikul on lubatud käesoleva seaduse kohaldamisel kogutud isikuandmeid töödelda üksnes rahvusvahelise sanktsiooni kohaldamise eesmärgil, mida käsitatakse avaliku huvi küsimusena Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88) mõistes, ning neid andmeid ei tohi täiendavalt töödelda viisil, mis ei vasta nimetatud eesmärgile, näiteks turunduslikel eesmärkidel.“;

12) seadust täiendatakse §-ga 22¹ järgmises sõnastuses:

„§ 22¹. Rahvusvahelise sanktsiooni riskide maandamise ja riskijuhtimise süsteem

(1) Rahvusvahelise sanktsiooni riskide maandamise ja riskijuhtimise süsteem on kogum, mis hõlmab dokumente ja nendes kirjeldatud tegevusi ning infotehnoloogilisi vahendeid, mille eesmärk on tagada rahvusvahelise sanktsiooni kohaldamine, asjakohaste ressursside eraldamine ja töötajate koolitamine, et ära hoida rahvusvahelise sanktsiooni rikkumine või sellest kõrvalehoidmine.

(2) Erikohustustega isik loob riskiisu ja riskihinnangu põhjal oma rahvusvahelise sanktsiooni riskide maandamise ja riskijuhtimise süsteemi, dokumenteerib ja uuendab süsteemi ja selle komponente ning arvestab nendega käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisel.

(3) Rahvusvahelise sanktsiooni riskide maandamise ja riskijuhtimise süsteem sisaldab vähemalt järgmisi komponente:

- 1) riskide maandamise ja riskijuhtimise üldine strateegia;
- 2) riskiisu ja riskihinnangu koostamine ja ajakohastamine;
- 3) protseduurireeglite ja juhendite kehtestamine ja ajakohastamine;
- 4) hoolsusmeetmete kohaldamise kord, nende ulatus ja rakendamine;
- 5) käesoleva seaduse § 21 lõigetes 1–4 nimetatud olukordades tegutsemine;
- 6) andmete kogumine ja säilitamine;
- 7) sisekontrolli tegemine;
- 8) töötajate koolitamine.

(4) Erikohustustega isik peab tagama töötajatele, kelle tööülesannete hulka kuulub ärisuhete loomine või tehingute tegemine, käesolevast seadusest tulenevate kohustuste täitmise alase koolituse. Koolitus toimub töötaja tööle asumisel ja pärast seda regulaarselt või vajaduse järgi. Koolitus sisaldab vähemalt teavet, mis käsitleb rahvusvahelise sanktsiooni riskihinnangut ja selle tulemusi, õigusaktides ja protseduurireeglites ette nähtud kohustusi, rahvusvahelise sanktsiooni rikkumise tüpoloogiat, rahvusvahelisest sanktsioonist kõrvalehoidmise nüüdisaegseid meetodeid ja nendega kaasnevaid riske ning isikuandmete kaitse nõudeid.“;

13) paragrahvi 23 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) käesoleva seaduse alusel kohaldatavate hoolsusmeetmete kohta;“;

14) paragrahvi 23 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Krediidi- ja finantseerimisasutuste protseduurireeglitele, sisekontrollieeskirjale ja nende rakendamisele võib täpsustavad nõuded kehtestada valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

15) paragrahvi 24 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „§ 21 lõikeid 1–4“ tekstiosaga „§ 21 lõikeid 1 ja 1¹ ning lõikeid 2–4“;

16) paragrahvi 25 lõiget 1 täiendatakse punktidega 13–15 järgmises sõnastuses:

- „13) esimene laevapereta prahitud laevade register;
- 14) teine laevapereta prahitud laevade register;
- 15) tegelike kasusaajate andmekogu.“;

17) paragrahvi 27 lõiget 4 täiendatakse pärast sõna „Välisministeeriumi“ sõnadega „või Siseministeeriumi“;

18) paragrahvi 30 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Rahapesu Andmebüroo teeb riiklikku järelevalvet finantssanktsiooni kohaldamise ning käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle erikohustustega isiku poolt, kui seaduses ei nähta ette teisiti.“;

19) paragrahvi 30 lõige 1¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1¹) Finantsinspeksioon teeb järelevalvet käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle nende krediitiasutuste ning finantseerimisasutuste poolt, kelle üle ta teeb järelevalvet Finantsinspeksiooni seaduse alusel, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.“;

20) paragrahvi 30 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „punktides 1–3 ja 7–11“ tekstiosaga „punktides 1–3, 7–11 ja 13–14“ ning lõikes 3 asendatakse tekstiosa „punktides 4–6 ja 12 tekstiosaga „4–6, 12 ja 15“;

21) paragrahvi 32 pealkirjast jäetakse välja sõnad „või Finantsinspeksiooni“ ning sama paragrahvi lõigetest 1 ja 5 jäetakse välja sõnad „või Finantsinspeksioon“;

22) paragrahvi 34 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Rahapesu Andmebüroo võib teavitada pädevat järelevalveasutust või rahvusvahelist organisatsiooni või institutsiooni käesoleva seaduse nõuete rikkumisest või edastada neile asjakohase taotluse alusel Rahapesu Andmebüroos registreeritud andmeid, analüüse ja hinnanguid ulatuses, mis ei riku seaduse, välislepingu või rahvusvahelise koostöö raames kehtestatud nõudeid, kui see on vajalik rahvusvahelise sanktsiooni rakendamiseks või sellega seotud rikkumiste takistamiseks või pädeva järelevalveasutuse seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks või käesoleva seaduse eesmärkide saavutamiseks. Teavituse tegemise ja taotlusele vastamise üle otsustab Rahapesu Andmebüroo.“;

23) seadust täiendatakse §-dega 35¹–35⁵ järgmises sõnastuses:

„§ 35¹. Vastutava juhatuse liikme või vastutava isiku määramata jätmine ja tema kontaktandmete Rahapesu Andmebüroole teatamata jätmine

(1) Käesoleva seaduse § 20 lõikes 2 sätestatud vastutava juhatuse liikme või lõikes 3 sätestatud vastutava isiku määramata jätmise või tema kontaktandmete Rahapesu Andmebüroole teatamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 35². Rahvusvahelise sanktsiooni riskihinnangu või riskiisu koostamata või ajakohastamata jätmine

(1) Käesoleva seaduse § 22¹ lõike 3 punktis 2 nimetatud rahvusvahelise sanktsiooni riskihinnangu või riskiisu koostamata või ajakohastamata jätmise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 35³. Ärisuhte loomisel hoolsusmeetmete kohaldamata jätmine

(1) Käesoleva seaduse § 21 lõigetes 1–2 nimetatud hoolsusmeetmete, mille eesmärk on finantssanktsiooni subjekti tuvastamine, kohaldamata jätmise eest ärisuhte loomisel – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 35⁴. Ärisuhte kestel hoolsusmeetmete kohaldamata jätmine

(1) Käesoleva seaduse § 21 lõigetes 1–2 nimetatud hoolsusmeetmete, mille eesmärk on finantssanktsiooni subjekti tuvastamine, kohaldamata jätmise eest ärisuhte kestel – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 35⁵. Protseduurireeglite või sisekontrollieeskirja kehtestamata või täitmata jätmine või erikohustustega isiku töötaja poolt nende rakendamata jätmine

(1) Käesoleva seaduse §-s 23 nimetatud protseduurireeglite või sisekontrollieeskirja kehtestamata või täitmata jätmise või erikohustustega isiku töötaja poolt nende rakendamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.“;

24) paragrahvis 37 asendatakse sõna „ja“ mõttekriipsuga ning paragrahvi täiendatakse pärast sõnu „Rahapesu Andmebüroo“ sõnadega „või Finantsinspektsioon“.

§ 2. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2022. aasta 1. jaanuaril.

Jüri Ratas
Riigikogu esimees

Tallinn, 2021

Algatab Vabariigi Valitsus 2021. a nr

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)

Heili Tõnisson

Valitsuse nõunik